

ЕКОЛОГІЧНЕ І ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

УДК 34.03+349.6(436)(094.1/«1852»)

М. В. Юркевич

голова господарського суду Львівської області

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЛІСІВ В АВСТРІЙСЬКОМУ ЛІСОВОМУ ЗАКОНІ 1852 Р.

Актуальність теми дослідження пов'язана з трьома причинами. По-перше, це критичний стан українських лісів, який склався в результаті значного антропогенного навантаження, недоліків управління, неефективного господарювання та нераціонального використання природного ресурсу. Галузь, яка в радянські часи забезпечувала працею приблизно третину мільйону осіб, сьогодні перебуває в занедбаному стані, більшість переробних підприємств закрито, а за кордон експортується цільна деревина. Одночасно з цим, Україна відноситься до лісодефіцитних держав, з причини того, що площа цього природного ресурсу скоротилася за останні триста років майже у три рази.

По-друге, потребує удосконалення діюче лісове законодавство, яке не забезпечує захист цього природного ресурсу від незаконних рубок, крадіжок, захоплення лісових земель. Прийняті нормативно-правові акти не відповідають міжнародним стандартам введення лісівництва, не забезпечують стійкої рівноваги економічних інтересів та соціальних потреб. На сьогодні зоною природного лиха, стосовно стану лісових ресурсів стали українські Карпати, збереження яких потребує прийняття окремого закону, направленного на їх захист, відтворення та охорону.

По-третє, в історії держави і права України лісова галузь характеризується наявністю дуже незначної кількості законодавчих актів, присвячених охороні українських лісів, це: Закон «Про ліси УСРР» 1923 р., Лісовий кодекс УСРР 1929 р. та Лісовий кодекс України 1994 р. З цієї точки зору, значний інтерес представляє австрійський Закон про ліси 1852 р., який вважався у той історичний період одним з найкращих нормативно-правових актів, діючих у Європі. Виходячи з цього, необхідно дослідити зміст даного закону, виділити його позитивні риси, підходи до юридичної відповідальності за лісопорушення з метою їх використання у процесі удосконалення діючого лісового законодавства.

Аналіз публікацій показує, що питання, пов'язані з цим законом, розглядалися в роботах В.С. Кульчицького, І.О. Бойко, Л.Я. Коритко, Б.В. Кіндюка, В.П. Непийводи, О.Р. Проці-

ва, О.І. Логвиненко, Р.В. Петріва, О.В. Заїчко, Л.В. Мендик та ін. Незважаючи на наявність цих праць, комплексного дослідження норм відповідальності за порушення лісового законодавства у австрійському Законі про ліси 1852 р. не проводилося, тому дане питання потребує подальшого ґрунтовного розгляду.

Метою роботи є розгляд змісту та норм відповідальності природоохоронних норм австрійського Закону про ліси 1852 р.

Викладення матеріалів дослідження необхідно розпочати з того, що в Австрійській імперії існував значний досвід правового регулювання лісової сфери та використання норм юридичної відповідальності за лісопорушення. Одним з перших таких актів є «Імператорський і королівський патент лісів і деревини» 1754 р., який стосувався території Чеського королівства, пізніше дія Закону поширюється на Моравію, з 1756 р. – на Сілезію, з 1769 р. – на Словаччину. У грудні 1769 р. імператриця Марія-Тереза підписала нормативно-правовий акт «Порядок у горах чи збереження лісів», який фактично був першим лісовим кодексом імперії, складався з 54 статей та включав заходи, направлені на збереження лісів. До змісту кодексу увійшла норма стосовно необхідності власників земель висаджувати дерева на ділянках непридатних для ріллі. Другим заходом було розширення площ лісового фонду шляхом відновлення лісів, закладення парків, створення алей. До акції озеленення залучалося все населення імперії, а кожний власник будинку повинен був посадити не менше ніж 20 дерев. За порушення даних приписів австрійське законодавство передбачало необхідність сплати штрафних санкцій, розмір яких повинна була встановлювати окружна адміністрація. На території імперії також діяли окремі інструкції, які були підготовлені крупними власниками лісових земель. Так, 1787 р. княгиню Анною Яблоновською була видана Інструкція «Загальні закони для управителів моїх маєтків», до змісту якої увійшла окрема частина під назвою «Управління лісами». Як вказує В.П. Непийвода, важливим актом лісового законодавства в звичному розумінні цього поняття, тобто який видав

державний орган, можна вважати Лісовий патент від 20 вересня 1782 р. [1, с. 103]. Інтерес викликає та обставина, що багато положень австрійського закону 1852 р. увійшло до змісту Лісового закону Чехії, який діяв до 1960 р. та до Лісової інструкції Австрії 1967 р. Однією з причин прийняття Закону була та обставина, що у другій половині XIX ст. в Австрії почався процес індустріалізації, який супроводжувався будівництвом значної кількості підприємств, які потребували великих обсягів сировини. Тому, з метою упорядкування цих відносин австрійським урядом у 1852 р. було підготовлено Закон «Про охорону лісів», дія якого розповсюджувалася на Галичину та Буковину.

Заготівля лісової сировини була одним із важливіших занять українців, які використовували її для будівництва, обігріву домівок, виготовлення посуду, меблів, знарядь праці та деяких речей домашнього вжитку. Починаючи з XVIII ст. дровами забезпечували залізоплавильні та скляні гуті, хімічну промисловість та деревообробні цехи. Одночасно з цим в Європі зростав попит на будівельний ліс і пиломатеріали, тому українці займалися експортом дерев, за допомогою сплаву по річкам до сусідніх країн Європи.

За своєю структурою австрійський Закон складався з семи розділів, 77 статей та чотирьох додатків, до яких входили таблиці оцінки вартості лісу та деякі норми з користування та рубок лісових культур. Згідно даного акту всі імперські ліси поділялися на три групи: а) державні, б) громадські, що належали міським і сільським громадам; в) приватні, до яких відносилися ліси, які належали конкретним власникам, церквам, монастирям, орденам (рис. 1).

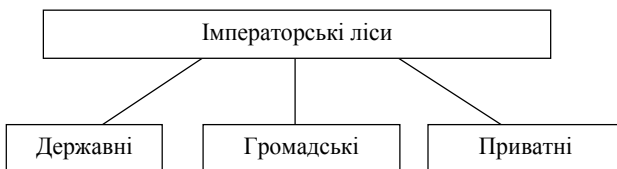

Рис. 1. Класифікація лісів за формою власності

До державних лісів належали масиви, які перебували у державній власності Австрійської імперії, а управління ними здійснювалося державними органами. Необхідно вказати, що до цієї групи належали ліси, які були власністю імператорської родини, управління якими проводилося керівниками, призначеними за особистим наказом імператора. Процес управління громадськими лісами відрізнявся від державних з причини того, що на територіальні громади покладалася обов'язок проводити відтворення, заліснення, регламентувати процес обліку та їх використання. Як вказує Л.Я. Коритко, такі ліси призначались для загального користування, але також існува-

ли масиви, доходи від яких використовувалися на утримання шкіл, бібліотек, сирітських установ, убогих, хворих та виділення стипендій окремим учням [2, с. 3].

Незважаючи на цю обставину, дія закону та норми юридичної відповідальності за лісопорушення розповсюджувались на всі ліси імперії незалежно від правового статусу їх власників. Наприклад, законом заборонялося переведення лісових земель до сільськогосподарських на будь-який термін незалежно від прав їх власників. Закон встановлював не лише поділ лісів на категорії, а також правовий статус суб'єктів лісокористування, детальний порядок контролю за їхньою діяльністю, юридичну відповідальність за суцільне вирубування лісів, інші правопорушення, а також умисне перешкоджання вирощуванню дерев. В преамбулі закону зазначалося, що основним завданням даного акту є врегулювання відносин, пов'язаних з лісами, охорона цього природного ресурсу від незаконних користувань, пожеж, інших пошкоджень та відшкодування шкоди завданім лісам. Розгляд змісту акту показує, що на відміну від інших документів, які діяли в Російській імперії, проектанти дотримувалися ідеї раціонального та комплексного використання лісових ресурсів. Тому до змісту закону увійшов пункт стосовно необхідності засадити саджанцями дерев свіжозрубаних лісових землях протягом п'яти років незалежно від форм їх власності.

З цієї точки зору, представляють інтерес норми діючого лісового законодавства, які увійшли до Лісового кодексу України в редакції 2006 р. Так, в змісті кодифікованого акту відносини щодо відтворення лісів, спрямованих на створення високопродуктивних деревостоїв, регулюються Правилами відтворення лісів. Даним питанням присвячена ст. 80 «Відновлення лісів», в якій вказується, що зруби і згарища підлягають залісненню протягом не більше двох років, але цей термін може бути продовжений у зв'язку з необхідністю ліквідації наслідків стихії, у вигляді вітровалів, пожеж, посух. Тобто, діюче законодавство встановлює значно менший термін, який відводиться на відновлення лісового фонду у порівнянні з австрійським.

На додаток до цього в окремих регіонах імперії створювалися спеціальні комісії з питань заліснення і така структура у вигляді Галицької комісії діяла на українських землях в складі імперії. В якості міри відповідальності за порушення термінів відновлення лісів, § 4 закону встановлював необхідність сплачувати штраф, розмір якого визначався у додатках закону і залежав від виду дерев, їх віку та стану.

З точки зору сьогодення, значний інтерес викликає зміст §6, який регламентував проведення вузьколісосічного вирубування з обов'язковою очисткою ділянки і посадкою саджанців. На сьо-

годні у Лісовому кодексі України (ЛК 2006 р.) ст. 70 «Заготівля деревини» вказує про порядок рубок головного користування, які діляться на суцільні, поступові або комбіновані. Тобто вузьколісичне вирубування, яке сприяє відновленню цього природного ресурсу і є найбільш ефективним методом проведення таких заходів, не увійшло до змісту ЛК 2006 р. В системі використання лісів важливу роль завжди грало недопущення випасу худоби в лісах, яке у більшості випадків призводить до знищення дерев та погіршення їх екологічного стану. Так, до змісту австрійського закону увійшла норма, яка забороняла випас худоби в посадках і лісах та обмежувала випас худоби в інших лісах в залежності від існуючої кормової бази. Тобто перед випасом худоби її власники повинні були звернутися до лісівника, який визначав можливість випасу та кількість худоби, яку дозволялося пустити до лісу.

В свою чергу, §11 чітко вказував про необхідність лісовпорядкування поверхні лісу, листя, моху, яке повинно було проводитися лише дерев'яними граблями та іншим приладдям з метою не ушкодження верхнього шару гумусу. Німецька педантичність знайшла своє відображення в змісті §12, §13, §15, §16, згідно яких встановлювались наступні вимоги. Так, дозволялося збирати гілки та сучки зі зрубаних дерев лише з третини нижніх частин стовбурів, призначених для рубок, збір гілок на одному місці дозволявся лише кожного третього року. Визначення дерев, які підлягали рубці, проводилося шляхом нанесення фарбованої мітки на приземній частині стовбура, збереження підросту на вирубках проводилося лише при наявності снігу, а також не дозволялося залишати високих пнів. За порушення цих правил закон встановлював штрафні санкції, розмір яких розраховувався на підставі додатків, в залежності від виду порушень, розміру шкоди та виду дерев.

Розділ 2 Закону регламентував важливі питання, пов'язані з сервітутами, тобто праву під'їзду, підходу власників лісів до своїх володінь через землі інших користувачів, а також питання сплаву лісу на річках. У той історичний період однією з найбільш складних проблем було транспортування зрубаного лісу до місць розташування переробних підприємств. В умовах відсутності розвитої мережі доріг єдиним засобом такого перевезення було використання річок. Виходячи з цього, австрійський закон не встановлював коло осіб, які мали право проводити таку діяльність при отриманні від влади дозволу на здійснення сплаву, який давався на визначений термін але не більше ніж 3 роки. Такий документ видавався окружним урядом, а в випадках його відсутності – крайовим. Закон передбачав регулювання випадків, коли виникала необхідність сплавити ліс через

території декількох коронних земель, а у таких випадках дозвіл повинен був видаватися Міністерством внутрішніх справ. При цьому в змісті подання необхідно було вказати конкретну ділянку річки, на якій планувалося здійснення сплаву та інформацію стосовно власників цих угідь. Інтерес викликає та обставина, що у діючому в Україні законодавстві відсутні норми, які регламентують лісосплавну діяльність, хоча відомі випадки її проведення в Українських Карпатах. При цьому Закон встановлював лише необхідність – не завдати шкоду лісу при проведенні сплаву. При нанесенні пошкоджень лісу та будівлям, розташованим уздовж річки, власник цих земель мав право на відшкодування шкоди, нанесеної його майну. У випадку наявності конфлікту інтересів такі питання вирішувалися органами місцевого самоврядування, намісництвом, Міністерством сільського господарства. Як вказує Л.Я. Коритко, у 1880 р. до намісництва звернулася філія «Filia Towarzystwa akcyjnego dla wyrobu drzewa i tartakow parowych» з проханням компенсувати шкоду, нанесену майну цього товариства при сплаві лісу [3, с. 166].

До змісту Закону увійшов § 26, в якому викладалося поняття сплаву лісу, під яким розумілося спровадження дерева водою в зв'язаному та незв'язаному стані за допомогою власних засобів та плотів.

Іншим важливим питанням Розділу 2 була необхідність врегулювання сервітутних відносин. Так, § 24 регламентував випадки користування чужими землями для проходу, проїзду, а кожен користувач землі зобов'язувався надати дозвіл на це через свою територію.

Інтерес викликає та обставина, що особа, яка мала право на сервітут, згідно австрійського Закону повинна була заплатити власникові земельної ділянки у випадку переміщення деревини через її володіння та у випадках сплаву лісу. Закон вказував про добровільний порядок вирішення такого спору з урахуванням побажань обох сторін. Однак у випадку відсутності консенсусу кожна з сторін мала право звернутися до органу місцевого самоврядування або Намісництва. Діюче в Україні лісове право регламентує поняття лісового сервітуту, під яким згідно ст. 23 ЛК 2006 р. розуміється право на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою. До диспозиції даної статті входить норма, згідно якої лісовий сервітут здійснюється способом, найменш обтяжливим для власника лісу або користувача земельної ділянки, щодо якої він установлений. Недоліком діючого закону є відсутність регулювання випадків, коли обидві сторони не можуть дійти до порозуміння. В ст. 23 ЛК 2006 р. автори документу відсилають до Цивільного та Земельного кодексів, але в змісті роботи [3, с. 77] вказується про незгодженість даних кодифікованих актів.

Особливістю рельєфу українських Карпат є складна геологічна побудова, що знаходить свій вираз у зсувах ґрунту, а у зимовий період – сходженнях лавин. Виходячи з цього, §19 вимагав проведення спеціальних засобів лісовпорядкування, якщо ліси знаходяться в таких небезпечних районах. Закон встановлював можливість введення обмежень користування у таких лісах, шляхом їх заповідання на підставі вимоги місцевої громади, але з обов'язковим обстеженням таких місць з боку службовців окружного уряду. На додаток до цього, закон забороняв, на підставі §21 і §23, поділ громадських лісів на частини та встановлював обов'язок окружних урядів здійснювати контроль за господарюванням таких масивів.

Як вказує В.Є. Борейко, одним з прикладів заповідання природних об'єктів стала діяльність мецената науки, графа В. Дзедушицького, який заснував такий об'єкт природно-заповідного фонду. Резерват в 20 га являв собою первісний буківий ліс. Об'єкт, названий графом «Пам'ятка Пеняцька», знаходився в його маєтку біля с. Пеняки під Бродами. На жаль, у 1914 та у 1940 рр. ліс там був значно вирубаний. Пам'ятка Пеняцька є першим заповідником України в сучасному розумінні цього слова. Об'єкт був відновлений у статусі пам'ятки природи місцевого значення в лютому 1997 р. площею 20 га з ініціативи Київського еколого-культурного центру [4, с. 326].

Розділ 2 Закону регламентував питання захисту цього природного ресурсу від пожеж, шкідників та хвороб, які покладалися на лісову сторожу та місцеве населення. З метою стимулювання проведення таких заходів держава надавала фінансову допомогу власникам лісів та населенню, яке приймало участь в тушінні пожеж, розмір якої встановлювався згідно § 46, на підставі акту обстеження території лісів, яка постраждала від несприятливих явищ.

Інтерес викликає та обставина, що в імперії у 1875 р. був прийнятий спеціальний закон, на підставі якого усім особам, які постраждали внаслідок таких явищ, надавалася безвідсоткова урядова позика, термін якої визначався місцевою радою.

Юридична відповідальність за лісопорушення у австрійському Законі 1852 р. регламентувалася шляхом визначення в змісті переліку порушень. При чому австрійське право достатньо чітко розмежовувало кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність, а притягнення до одного з видів відповідальності не звільняло правопорушника від необхідності відшкодувати завдані збитки. Відповідальність за кримінальні злочини наступала згідно Кримінального кодексу Австрійської імперії 1852 р. та Кримінального процесуального кодексу від 17 січня 1850 р., а з 1853 р. – Закон про кримінальне судочинство.

Справи у випадках фіксації злочинів австрійське право регламентувало проведення впровадження, яке починалося на підставі скарги потерпілого чи посадових осіб. У більшості випадків таким документом було повідомлення співробітників служби лісової охорони, громади або приватних осіб, а також жандармів і фінансових стражників. В Законі передбачалося використання адміністративних санкцій за незначні діяння, які не потребували застосування норм кримінального права. Так, штрафи встановлювалися за використання лісових земель не за призначенням, відсутність заліснення зрублених ділянок, пошкодження лісу, погіршення його стану, відсутність гасіння багать, які могли привести до лісових пожеж. В разі недотримання правил пожежної безпеки, неповідомлення про її виникнення, невжиття заходів для її гасіння, закон передбачав застосування штрафу або адміністративного арешту від 1 до 7 діб. На додаток до цього, співробітники лісової охорони повинні були визначити розмір збитку, а при відсутності фахівців повинні були за окрему плату запросити їх до проведення такого заходу. В додатки до Закону входили такси для обчислення розміру збитків, а за потерпілим визнавалося право в судовому порядку домагатися відшкодування збитків, зумовлених ушкодженням стану лісів та їх продуктивною здатністю.

Як вказує О.І. Логвиненко, порушники мали сплачувати великі штрафи або їх могли заарештувати від 1 до 7 діб за погане поводження з лісом, через яке сусіднім лісам загрожувала небезпека, ушкодження вітром, спричинювалася вітрова і водяна ерозія, також багато інший дій, які вчинялися без дозволу власника лісу чи всупереч встановленим нормам [5, с. 97].

З метою охорони та контролю за станом лісів, до змісту Закону увійшов розділ 4 «Про службу лісової охорони», який складався з §52-58. Згідно цих норм в державних та громадських лісах повинна була діяти служба лісової охорони, послугами якої могли користуватися приватні власники при умові внесення окремої плати. Співробітники служби мали право носити зброю, отримувати від держави формений одяг, затримувати в лісі правопорушників та складати протоколи. Для їх підготовки був створений лісівничий навчальний заклад, в якому викладались засади лісівничої науки, ботаніка, фізика, математична геологія, хімія, німецька та польська мова.

Австрійська влада дуже поважно відносилася до підготовки кадрів для цієї служби та приймала значну кількість нормативно-правових актів, якими регламентувався процес освіти. Так, до Львівської крайової школи лісівництва приймали близько 15 осіб, 50% з них отримувало стипендії та допомогу з кредитів крайового відділу чи госпо-

дарського товариства. Як вказує О.І. Логвиненко, Галицьке лісове товариство для учнів з незаможних родин з своїх фондів виділяло стипендії, право розподілу яких належало керівництву лісового департаменту. Безпосередньо школою керувала рада опікунів з трьох членів. Її діяльність контролював крайовий відділ. Одразу після відкриття у школі працювали два професори, а у 1888 р. кількість викладачів збільшилося до 8 осіб – ще чотири доценти і два молодші наукові працівники [5, с. 98].

На сьогодні в Україні на підставі ЛК 2006 р. глави 16 «Охорона і захист лісів» діє державна лісова охорона, завданням якої є забезпечення здійснення охорони і захисту лісів. Співробітники цієї служби також мають право контролювати стан лісів, перевіряти у громадян і юридичних осіб наявність дозволів та інших документів, складати протоколи за вчинені правопорушення у сфері захисту, охорони, використання і відтворення лісів. Тобто, порядок діяльності лісоохоронної служби, зафіксований в австрійському законі є подібним до діючого законодавства України.

Підводячи підсумки даного дослідження, необхідно вказати, що на думку Б.В. Кіндюка, закон характеризувався достатньо високим рівнем юридичної техніки, логікою викладення матеріалу, системним підходом до процесу охорони лісів [6, с. 43]. При цьому даний акт не став перешкодою для знищення українських лісів і за різними оцінками за період австрійського панування проводилася колоніальна політика стосовно українських природних багатств. Результатом такої політики стало різке зменшення площ українських лісів та масове знищення посадок тису та інших цінних дерев, який збереглися тільки в деяких об'єктах природно-заповідного фонду.

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Австрійський Закон про ліси 1852 р. був для свого часу актом, підготовленим на високому рівні юридичної техніки та відповідав доктрині раціонального та бережливого використання цього природного ресурсу.

2. В змісті акту було чітко розмежовано кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність, а контроль за виконанням положень акту та притягнення до відповідальності лісопорушників покладался на лісову службу, повноваження якої знайшли відображення в змісті закону. Кримінальна відповідальність регламентувалася згідно з кримінальним кодексом, адміністративна – шляхом встановлення ознак порушень, які викладалися в додатках до законодавчого акту.

3. Австрійський Закон детально регламентував необхідність відновлення лісу, проведення лісовпорядкування, сплаву та сервітутні відносини, при цьому значна увага приділялася питанням повернення лісів до первісного стану, недопущення пошкоджень та компенсація збитків, нанесених цьому природному ресурсу.

Література

1. Непийвода В. Правове регулювання в галузі лісів: доба утвердження підтримного розвитку. Київ : НДІ приватного права і підприємництва, 2004. 339 с.
2. Коритко Л.Я. Становлення і розвиток природоохоронних інститутів в Австро-Угорській імперії: історико-правовий вимір (на матеріалах Східної Галичини 1867-1918 рр.) : монографія. Івано-Франківськ : Супрун В.П., 2016. 432 с.
3. Балюк Г.І., Гетьман А.П., Ковальчук Т.Г. Науково-практичний коментар Лісового кодексу України. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 368 с.
4. Борейко В.Е. История охраны природы Украины (X век – 1980). 2-е изд., доп. Серия: История охраны природы. Вып. 24, 2001. 544 с.
5. Логвиненко О.І. Лісоохоронна справа в Україні: історико-правовий аспект (IX ст. – 1990 р.): дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. Київ, 2006. 211 с.
6. Кіндюк Б.В. Правове регулювання охорони лісів на українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 3. С. 41–45.

Анотація

Юркевич М. В. Особливості правової охорони лісів в Австрійському лісовому законі 1852 р. – Стаття.

В статті розглянуто зміст та основні положення австрійського Закону про ліси 1852 р., який діяв на українських землях, що входили до складу імперії Габсбургів, а також нормативно-правові акти, які передували його підготовці. Австрійський Закон детально регламентував необхідність відновлення лісу, проведення лісовпорядкування, сплаву та сервітутні відносини, при цьому значна увага приділялася питанням повернення лісів до первісного стану, недопущення пошкоджень та компенсація збитків, нанесених цьому природному ресурсу.

В змісті акту було чітко розмежовано кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність, а контроль за виконанням положень акту та притягнення до відповідальності лісопорушників покладался на лісову службу, повноваження якої знайшли відображення в змісті закону. Кримінальна відповідальність регламентувалася згідно з кримінальним кодексом, адміністративна – шляхом встановлення ознак порушень, які викладалися в додатках до законодавчого акту.

Австрійський Закон про ліси 1852 р. був для свого часу актом, підготовленим на високому рівні юридичної техніки та відповідав доктрині раціонального та бережливого використання цього природного ресурсу.

Ключові слова: Австрійський лісовий закон 1852 р., правова охорона лісів, закон, юридична відповідальність, лісовий сервітут, порядок рубок.

Summary

Yurkevich M. V. Features of legal protection of forests in the Austrian Forest Law of 1852. – Article.

The article considers the content and main provisions of the Austrian Forest Act of 1852, which was in force in the Ukrainian lands that were part of the Habsburg Empire, as well as regulations that preceded its preparation. Austrian law regulates in detail the need for reforestation, forest management, rafting and easements, with considerable attention paid to the restoration of forests, damage prevention and compensation for damage to this natural resource.

The content of the act clearly distinguished between criminal, administrative and civil liability, and control over the implementation of the provisions of the act and prosecution of violators relied on the forest service, whose powers are reflected in the content of the law. Criminal liability was regulated in accordance with the Criminal Code, administrative – by establishing the signs of violations, which were set out in the annexes to the legislation.

The Austrian Forest Act of 1852 was for its time an act prepared at a high level of legal technique and corresponded to the doctrine of rational and careful use of this natural resource.

Legal liability for forest violations was regulated by the Austrian Law of 1852 by defining a list of violations.

Moreover, Austrian law quite clearly distinguished between criminal, administrative and civil liability, and bringing to one of the types of liability did not release the offender from the need to compensate for damages. Liability for criminal offenses came under the Criminal Code of the Austrian Empire of 1852 and the Criminal Procedure Code of January 17, 1850, and from 1853 – the Criminal Procedure Code.

The Austrian authorities took the training of this service very seriously and adopted a large number of regulations governing the education process. Thus, about 15 people were admitted to the Lviv Regional School of Forestry, 50% of them received scholarships and assistance from loans of the regional department or business association. The Galician Forest Society allocated scholarships for students from low-income families from its funds, the right to distribute which belonged to the management of the forest department. The school was directly managed by a three-member board of trustees. Its activities were controlled by the regional department. Immediately after the opening of the school worked two professors, and in 1888 the number of teachers increased to 8 people – four associate professors and two junior researchers.

Key words: Austrian Forest Law of 1852; legal protection of forests, law, legal liability, forest easement, order of felling.